

OBČASNÍK SAMOSPRÁVY MESTSKEJ ČASTI KOŠICE – BARCA ROČNÍK XXVIII. ČÍSLO 5 DECEMBER 2017

Občasník samosprávy Mestskej časti Košice – Barca, Abovská 32, 040 17 Košice – Barca, IČO 00691003, mubarca@stonline.sk, EV 3162/09, ISSN 1339-083X. Erb udelený v roku 1785, prvá písomná zmienka o obci je z roku 1215, a to uvedená vo Varadínskom registri, pôvodne samostatná obec – od roku 1990 Mestská časť Košíc.

BARČIANSKY SÚČASNÍK

*Príjemné prežitie blížiacich sa vianočných sviatkov
v rodinnej a duchovnej pohode plnej lásky,
do nového roku veľa šťastia, zdravia, mnoho úspechov
v osobnom i pracovnom živote,
praje redakcia BS*

Z rokovaní

Starosta mestskej časti zvolal na deň 13.12. 2017 o 16,00 hod. v poradí 17. zasadnutie miestneho zastupiteľstva v zasadačke na 1. poschodí, Abovská 32, s programom, ktorý bol schválený po úprave, starosta ako predkladateľ predložil doplnenie Pracovné predsedníctvo pracovalo v zložení: p. František Krištof, p. Imrich Bulko a JUDr. Mária Želinská. Za zapisovateľku bola menovaná pani Lucia Brečková. Za skrutátora bol schválený pán Imrich Bulko. Za overovateľov zápisnice boli určené pani Ing. Ivo Čaba MBA a Ing. Daniel Antal. Stála návrhová komisia pracovala v zložení Dušan Pracok a Jarmila Kunová. Prítomných bolo všetkých 7 poslancov s tým, že pán poslanec Marek Rusnák sa ospravedlnil a prišiel neskôr, takže rokovanie bolo uznášaniaschopné.

Následne po ich schválení bol program rokovania nasledovný:

1. Otvorenie
 - a) Schválenie programu rokovania,
 - b) Voľba návrhovej komisie,
 - c) Určenie overovateľov zápisnice
2. Dopyty a návrhy občanov
3. Petícia občanov – Janočko
4. Návrh na zmenu ÚP HSA – Fándlyho – Čkalovova
5. Návrhy a podnety do územného plánu mesta HSA Košice 2020
6. Cyklochodník – Barca – Šebastovce
7. Kontrola uznesení
8. Správa starostu o činnosti od posledného MZ
9. Informácia predsedov komisií o činnosti
10. Správa hlavného kontrolóra o činnosti
11. Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na 1.polrok 2018
12. Návrh 3. zmeny programového rozpočtu

13. Žiadosti o dotácie pre rok 2018
14. Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu programového rozpočtu na rok 2018
15. Návrh programového rozpočtu na rok 2018 a určenie účelových dotácií z mesta
16. Návrh zasadnutí na 1. polrok 2018
17. Návrhy ocenení
18. Návrh prísediacich Okresného súdu Košice II
19. Dopyty a interpelácie poslancov
20. Rôzne
21. Záver

Krátko z priebehu rokovania k niektorým bodom:

Podnety a dopyty občanov

V tomto bode sa podnety občanov týkali problematiky základnej školy, resp. využívanie telocvične v popoludňajších hodinách na krúžky, výstavba druhej telocvične, dopravného značenia pri kultúrnom dome, výstavby kanalizácie na Svetlej Pus-

te, zverejnenie oznámenia ministerstva, prípady osobitného zreteľa na prenájom pozemku, resp. odkup. Odpovedal priamo starosta s tým, že problematika využívania telocvične je plne v kompetencie základnej školy, resp. jeho zriaďovateľa mesta Košice vo vzťahu k vlastníkovi, mestská časť na to nemá dosah. Výstavba druhej telocvične je vecou spoločnosti, situáciu preveríme, zrušenie dopravného značenia MČ písomne žiadala od DPMK, resp. mesta, doposiaľ k tomu nedošlo, spraví to asi počasie. Kanalizácia na Svetlej Puste – po opakovaných intervenciách a rokovaní investičný riaditeľ sľúbil zaradenie do budúročného plánu s tým, že je potrebné predložiť vlastníkmi domov zmluvy o budúcich zmluvách o napojení na kanalizáciu na vodárne, resp. na miestny úrad, ktorý zabezpečí odovzdanie. Otázka zverejnenia oznámenia z ministerstva – TIK – mestská časť bola účastníkom ak desiatka ďalších občanov s tým, že v rámci dvojstupňovej samosprávy mesta Košice je obcou mesto Košice. Mestská časť zverejňuje samozrejme všetky konania riešené verejnou vyhláškou a zákonné informácie a oznamy. Starosta vysvetlil „osobitný zreteľ“ v zmysle nakladania s majetkom obce s tým, že predmetný prenájom nebol zaradený z dôvodu zmeny právnika, resp. nekomunikácie s tým, že mestská časť bude následne postupovať v zmysle stavebného zákona a žiadať náhradu za neoprávnené zabratie pozemku, pokiaľ nebude dohoda o prenájme. V prípade predmetného odkupu 19 m² bude bod zaradený až po stanovisku stavebnej komisie, znalecký posudok už je. Časť dopytov bola riešená písomnou formou (v materiáloch) a ostatné sa týkali samostatného bodu v rokovaní.

Petícia občanov – Janočko

K predmetnému bodu obdržali poslanci písomné stanoviská od pána Janočku vo veci skutkového stavu a žiadosti o predĺženie termínu, stanovisko Strednej veterinárnej školy, žiadosť FK Barca ohľadom využitia ihriska, Petíciu občanov vo veci nesúhlasu k výstavbe osvetlenia a umelej trávy.

V rozprave starosta tlmočil stanovisko KSK s tým, že zmluva beží a je vecou zmluvných strán, pokiaľ sa rozhodnú ju zrušiť. Po vystúpení zástupcu pána Janočku, ktorý oboznámil so skutkovým stavom s tým, že pokiaľ nebude právoplatné stavebné

povolenie na osvetlenie je zbytočné začať s umeľým trávnikom.

V nadväznosti na ďalšiu rozpravu poslancov, bolo prijaté uznesenie vo veci predĺženia zmluvy do právoplatného stavebného povolenia a petícia bude odstúpená na mesto Košice, ktoré je v tejto veci (stavebný úrad) kompetentné.

Zmena HSA Čkalovova - Fándlyho

Dňa 22.11.2017 som sa starosta p. Krištof rokovania spolu s poslancami p. Bulkom, Prackom a niekoľkými ochotnými občanmi z ulice Fándlyho a Čkalovovej na ÚHA s vedením ÚHA a architektami vo veci zmeny ÚPN HSA Košice v lokalite Fándlyho a Čkalovova – tri bytové domy s počtom 72 bytov. V zmysle záveru rokovania materiál nebol predložený do mestského zastupiteľstva na schvaľovanie na základe vyhodnotenia pripomienok. V tomto smere bolo prerokované stanovisko mestskej časti na zastupiteľstve a prijaté uznesenie s požiadavkou na mesto Košice vo veci zachovanie súčasného stavu územného plánu zóny a určenie výstavby rodinných domov.

Doplňujúce požiadavky do územného plánu mesta Košice 2020

V súvislosti s prípravou nového územného plánu mesta Košice, okrem spracovaného materiálu na úrovni poslancov v minulom roku, ktorý bol zaslaný na magistrát, z podnetu pána poslanca Dušana Pracku, ktorý predkladá nasledovný návrh na prerokovanie:

1. Zaradenie Barca – západ do územného plánu 2020
Žiadosť o zaradenie územia Barca – Západ do územného plánu 2020.
2. Zaradenie obslužnej komunikácie Barca – východ do územného plánu 2020
Žiadosť o zaradenie obslužnej komunikácie ktorá by začínala pred pumpou OMV a vyúsťovala na Medenú ulicu. Napájali by sa na ňu ulice Platinová, Podnikateľská a smer Krásna Golianova ulica.
3. Zaradenie prestupného terminálu Barca so záchytným parkoviskom a predĺžením koľají pre električku č.4 do územného plánu 2020- Čoraz viac miest ohlasuje stopku autám s naftovými motormi. Z dôvodu sprísňovania emisných limitov bude obmedzený vjazd všetkým naftovým vozidlám do centra mesta okrem (okrem napr.

vozidiel ktoré plnia emisnú normu Euro 6). Všetky vozidlá prichádzajúce do Košíc z južnej strany od Šebastoviec budú nútené odparkovať svoje vozidlá v Barci a prestupovať na MHD. Aby sa Barca nestala denným skladiskom áut, je nutné už v predstihu spolu s Košickým samosprávnym krajom naplánovať záchytné parkovisko s prestupným terminálom mimo obce Barca s pripojením na MHD a električky.

V tejto predložil starosta za účelom pripomenutia pôvodných požiadaviek a v nadväznosti na Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja z roku 2011, predchádzajúce rokovania miestneho zastupiteľstva v súvislosti s podkladmi k územnému plánu zóny Barca a závery z porady starostu s poslancami k problematike podkladov pre ÚP HSA Košíc uskutočnenej 28.10.2015, súhrn informácií za mestskú časť do nového územného plánu – 2020, ktorý bol zaslaný na mesto Košice a v rozsahu stanovených tém je nasledovný:

1. územné problémy mestskej časti, chýbajúce zariadenia občianskeho vybavenia..., zeleň, cintorín

- trozšírenie zastavaného územia, t.j. výstavba rodinných domov (IBV) vrátane občianskej vybavenosti a oddychových zón v zmysle štúdie územného plánu zóny Barca z decembra 2009 dopracovanej nákreši – rozšírenie zastavaného územia juhozápadný horizont pred letiskom s prepojením na Nový jarok,
- čiže ide o rozšírenie IBV v úseku západne nad lokalitou cintorín - HD v smere k letisku - Čapáš - po horizont následne v smere západnom - záhrady Fándlyho - sad - lokalita medzi Čkalovovou - Timravy - do úrovne horizontu
- rozšírenie IBV v časti zastavanej plochy hospodársky dvor
- rozšírenie IBV v časti Svetlá - Hraničná
- rozšírenie IBV v časti Svetlá Pusta - západne
- možnosť zastavania nadrozmerých záhrad, najmä v lokalite Poničanova - Matičná, Svetlá - Hraničná, Turnianska - Hraničná, Osloboditeľov...
- rozšírenie IBV v časti „Kamenné pole“
- rozšírenie zastavaného územia v smere juhovýchod – vyššia občianska vybavenosť s ďalšou orientáciou prevažne priemyselnej zóny k ČVO, resp. až k spaľovni

- riešenia cintorína v rámci obecného pozemku juhozápadne, resp. v nadväznosti na juhozápadné rozšírenia podľa vývoja možného majetkového vysporiadania
- rozšírenie parkovej zelene v oblasti západne plánovanej zástavby IBV v koridore novovytvorených komunikácií (horizont k letisku - zároveň protihluková clona) s možným napojením až na zeleň v okolí Myslavského potoka
- rozšírenie zelene v časti ulíc Timravy
- možnosť rozšírenia parkovej zelene súčasného cintorína v smere západnom so súčasným riešením statickej dopravy
- rozšírenie zelene v časti Čkalovova - k letisku s vytvorením oddychovo - športovej plochy po bývalej základne PHM letiska
- vytvorenie vyššej spoločenskej vybavenosti v lokalite časti hospodárskeho dvora, pod ním,
- priemyselnú zónu smerovať juhovýchodne - lokalita k obci Kokšov - Bakša
- časť priemyselnej lokality v oblasti južne od hospodárskeho dvora
- zrušiť priemyselnú zónu v časti - Barčianska - Hraničná (Kerko) zabezpečiť vyššiu občiansku vybavenosť.

2. problémy spojené s kvalitou životného prostredia - hluk, ovzdušie, čierne stavby, nelegálne záhradky, skládky odpadu všetkého druhu, nelegálne obťažujúce prevádzky, tranzitná doprava

- areál VSS (prevádzka spaľovne, lakovňa, komunikácia do doby riešenia R 4
- riziko havárie na letisku
- južné prúdenie zo železniarní
- zvýšený tranzit po ulici Osloboditeľov doby vyriešenia R 4

3. dopravné problémy, preťaženosť ciest, hlučnosť, problémy s parkovaním, chýbajúce komunikácie, cyklocesty, chodníky celomestského systému dopravy

- riešiť odľahčenie stávajúcej dopravy v úseku Južná trieda - Osloboditeľov doriešením napojenia na prepojenie R2 a R4 s návrhom riešenia kruhového objazdu v úrovni križovatky Barca - Valaliky, s využitím pripojenia na kruhový objazd južnej „novej časti Barce“

- zriadenie komunikácie (rozšírenie súčasnej) z Osloboditeľov v smere na západ k súčasnému hospodárskemu dvoru (HD), západne povedľa HD, s križovatkou „Čapaš“ v smere západne k letisku až na úroveň horizontu s odbočením severne a po horizonte s napojením sa na ulicu Čkalovova - obslužná komunikácia k letisku. Išlo by o „zbernú“ komunikáciu zo súčasnej IBV medzi cintorínom a HD, schválenej IBV pod HD, časť ulíc - Močiarna, Pri vagovni, zokruhovanie napojenia na ulicu Fándlyho - Pokojná, napojenie na možnú IBV, resp. vyššiu občiansku vybavenosť v oblasti nad hospodárskym dvorom v smere k letisku
- zriadenie komunikácie - pokračovanie ulice Fándlyho - cez tzv. Čapaš - po poľnej ceste - bývalá stará „Peštianska cesta“ do Šebastoviec s prepojením na miestnu sieť. Išlo by o zokruhovanie budovaných komunikácií v úseku cintorín - HD, resp. územia v smere k letisku s možnosťou napojenia na vyššie uvedené komunikáciu k ulici Osloboditeľov, resp. k letisku.
- v prvej etape zaradiť v rámci územného plánu v rámci uvedenej komunikácie „cyklochodník“ do Šebastoviec (z Južnej triedy - cez Barcu - do Šebastoviec - následne napojenie na cyklochodník vo Valalikoch až do Maďarska)
- zriadenie komunikácie - predĺženie ulice Svetlá - Svetlá Pusta v smere k ulici „K letisku“ - zokruhovanie plánovanej zástavby v smere k mestu
- prepojenie komunikácie - okružná okolo letiska, t.j. Čkalovova - Bahýľova - K letisku
- rozšírenie komunikácie Čkalovova až ku komunikácii „K letisku“ a „Bielych albatrosov“ s doplnením o cyklochodník, resp. chodník pre peších a korčuliarov
- zriadenie komunikácie - prepojenie Svetlá - Hraničná
- zriadenie komunikácie súběžne s Barčianskou - koncom záhrad - prepojenie Turnianska - Hraničná
- prepojenie komunikácie Timravy západne - Čkalovova, resp. obslužná k letisku
- prepojenie komunikácií Osloboditeľov - Priemyselný park Košice podľa pôvodného plánu (podjazd - železničné priestieście), resp. pozdĺž železničnej trate prepojiť s komunikáciou na Ja-

zero s možným prepojením ulice Medená

- prepojenie komunikácie Osloboditeľov - Krásna, resp. plánovaný obchvat Krásna
- cyklochodník - Medená - Jazero

4. problémy technickej infraštruktúry, zásobovania médiami

- média sú v mestskej časti v dostatočnej kapacite
- chýbajú investori, resp. spôsob financovania novej technickej infraštruktúry, vrátane komunikácií, nakoľko mestská časť nemá investičné prostriedky

5. problémy vo vzťahu k susednému katastrálnemu územiu

- prehodnotenie hraníc mestskej časti v severo - východnej časti s lokalitou VSS - JUH (ulice Niklová, Južná trieda, Hraničná)

6. v čom sú najväčšie problémy v územnom rozvoji mestskej časti

- ochranné pásma letiska
- ochranné pásma rozvodov infraštruktúry (plyn, voda, kanál)

7. plochy športu, cestovného ruchu, rekreácie - dostatok,

- možnosť ďalšieho rozšírenia v rámci nových lokalít, resp. skvalitnenie súčasného stavu športovísk (výmena povrchov, zakrytie športovísk, hal..)

8. plochy zelene - rozsah, kvalita, starostlivosť - dostatok - možnosť ďalšieho rozširovania v rámci rozšírenia zastavaného územia a vyplnenie verejných priestranstiev

9. požiadavky na zmenu priestorovej regulácie - napr. výška, hustota zástavby...

- zachovanie nízkopodlažnej výstavby do 4. poschodia
- riešenie nadrozmerných záhrad (Poničanova - Matičná, Svetlá - Hraničná, Fándlyho

10. požiadavky na umiestnenie verejnoprospešných stavieb

- zdravotné stredisko, škôlka, stacionár pre starých občanov denný a dlhodobý

11. podnety a požiadavky na efektívnejšie využívanie

devastovaných funkčných plôch brehov rieky Hornád, výrobných areálov a pod.

- zmena priemyselného areálu na vyššiu občiansku vybavenosť - KERKO, VSS

12. námety celomestského charakteru

- podjazd pri katastri
- zvýšenie križovatiek vo forme kruhových objazdov (Gavlovičova - Južná trieda - Osloboditeľov)....

13. iné všeobecné alebo konkrétne podnety

- urýchlené riešenie prepojenia R 4 a R 2
- doriešiť pripájacie pruhy (Červený Rak - VSS) a výjazdov z areálov na rýchlostné cesty

Pre všeobecnú informáciu v súvislosti s územným plánom je potrebné uviesť, že všetky požiadavky občanov boli postúpené na mesto Košice - ÚHA, ako aj spracované rámcové zámery z roku 2015 v oblasti územného rozvoja, čo bolo zverejnené aj v BS.

V nadväznosti na uvedené, miestne zastupiteľstvo prijalo uznesenie s odporúčaním podnetov do spracovania územného plánu mesta Košice 2020.

Cyklochodník Barca – Šebastovce

Mestská časť obdržala z mesta Košice územno-plánovacia informáciu, že cyklochodník – Barca – Šebastovce je schválený v rámci územného plánu HSA Košice. V nadväznosti na uvedené informoval starosta, že je možné začať rokovanie starostov s pozemkovým fondom vo veci prenájmu poľnej cesty za týmto účelom.

V tejto veci požiadali o vystúpenie viacerí občania, ktorí sa vyslovili proti chodníku z hľadiska obmedzenia prístupu k ich pozemkom, spracovania projektov

Starosta im bližšie vysvetlil súčasnosť i zámery s tým, že v súčasnosti sa upravuje „Čapaš“, čistí sa od odpadu a separuje, upravuje sa zarovnanie a bude umožnený prechod na susedné komunikácie (čo doteraz bolo obmedzené). V súčasnosti je v územnom pláne schválený len cyklochodník – cyklocestička, ktorá bude priečne prejazdna, pričom koridor „Čapašu“ a jeho využitie na cyklocestičku, chodník a komunikáciu vrátane zelene je široký 18 – 20 m. Zámerom je realizácia cyklocestičky s vedľajšou poľnou, resp. upravenou cestou (vyspanou) s tým, že po zarovnaní bude mestská časť zabezpečovať údržbu – kosenie, aby nedošlo k opätovnému zarastaniu územia a jeho zavážaniu s tým, že bude osadený aj kamerový systém. Samozrejme že sa nepredpokladá, že sa bude pozdĺžne jazdiť autami po cyklochodníku. Celá komunikácia zatiaľ nie je ani v platnom územnom pláne, teda nie je možné ani dopredu projektovať cestu, pričom i po schválení územného plánu potrvá dosť rokov, kým dôjde k plnej realizácii predmetnej komunikácie a kedy aj predmetná cyklocestička v úrovni Čapašu bude stavebnou súčasťou komunikácie.

Miestne zastupiteľstvo vzalo na vedomie územno-plánovacia informáciu o cyklocestičke.

3. úprava rozpočtu pre rok 2017

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Košice – Barca v nadväznosti na získané transfery z úrovne mesta a ich vysporiadanie po prerokovaní vo finančnej komisii a rozprave schválilo 3. úpravu

rozpočtu pre rok 2017 podľa predloženého návrhu

- zvýšenie bežných príjmov o 2.465,- €
- zvýšenie bežných výdavkov o 15.221,- €,
- zvýšenie kapitálových príjmov o 11.756,- €
- zníženie kapitálových výdavkov o 1.000,- €

pričom celkový rozpočet zostáva vyrovnaný v objeme:

- Príjmy 658.984,- €
- Výdavky 658.984,- €.

Ziadosť o dotácie

V rámci podkladov k rozpočtu boli predložené do finančnej komisii i miestneho zastupiteľstva v zmysle VZN žiadosti o dotácie, a to:

- Verejná knižnica Jána Bocatia, pobočka Barca – požiadavka 500 €, schválené 400 €
- Slovenský zväz chovateľov, ZO 1, Pri pošte 2 Košice – Barca – 500 €, schválené 0
- Vladimír Jankovič – Sliapaciekary – 800 €, schválené 0
- Futbalový klub Barca – viacúčelové ihrisko, schválené 0, ide o majetok mestskej časti
- Kluby seniorov po 250 €, schválené po 250 €

Programový rozpočet na rok 2018

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Košice – Barca po prerokovaní v rozprave, vo finančnej komisii vrátane stanoviska hlavného kontrolóra

a) schválilo

programový rozpočet pre rok 2018 podľa predloženého návrhu so zapracovaním pripomienok hlavnej kontrolórky mestskej časti Košice – Barca: celkový rozpočet včítane finančných operácií vyrovnaný v objeme:

Príjmy 646.700,- €

Výdavky 646.700,- €;

b) vzalo na v e d o m i e

návrh programového rozpočtu pre roky 2019 -2020 podľa predloženého návrhu.

V ďalšom bode miestne zastupiteľstvo mestskej časti Košice – Barca po rozprave a stanovisku finančnej a stavebnej komisii

schválilo

a) použitie účelovej dotácie od mesta Košice na opravy a modernizáciu kultúrneho domu v rámci 9. programu – Kultúra a kultúrne služby v objeme 10.000,- €;

b) použitie účelovej dotácie od mesta Košice na opravy a modernizáciu kultúrneho domu v rámci 9. Programu – Kultúra a kultúrne služby v objeme 5.000,- €;

c) použitie transferu z predaja kapitálových aktív mesta Košice v objeme 20.000,- €

- na výstavbu komunikácie Náместie mladých poľnohospodárov,
- na II. etapu realizácie verejného osvetlenia v parku,
- na obstaranie zabezpečovacej techniky pre ochranu objektu kultúrneho domu.

Plán zasadnutí MZ na I. polrok 2018

V nadväznosti na zabezpečenie priebežnej činnosti miestnej samosprávy plán riadnych zasadnutí

miestneho zastupiteľstva je spravidla mestského zastupiteľstva:

- 21.februára
- 18. apríla
- 20. júna

Prísediaci súdu

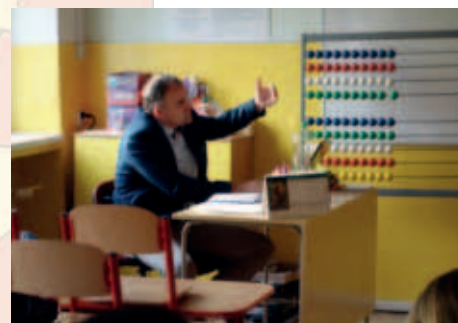
V zmysle požiadavky predsedu Okresného súdu Košice II. z odsúhlasených kandidátov na ďalšie volebné obdobie miestne zastupiteľstvo schválilo za prísediacích Okresného súdu Košice II. pani Helenu Antalovú a Dušana Pracka.

Dopyty a interpelácie poslancov

Poslancami boli predložené dopyty ohľadom dopravného značenia na komunikáciách, neoprávnené zásahy do komunikácií z dôvodu vodovodných porúch, konkrétne výtlky na komunikáciách (Medená, Močiarna, Krátka, Gavlovičova), problém vrakov na Medenej, problém kontajnera na Medenej – potreba uzamykať, požiadavka na vrátenie električky č. 4 na pôvodnú trasu i interval, nočné – spoje, dopravné značenie – požiadavky. Na niektoré dopyty starosta priamo reagoval, resp. informoval o stanovisku kompetentných, niektoré dopyty písomne preverí u kompetentných a ostatné v rámci možnosti budú realizované.

Zasadnutie rady školy

Dňa 11.10. 2017 sa uskutočnilo zasadnutie rady školy Abovská 36, kde bol prerokovaný minulý rok z hľadiska štatistiky a dosiahnutých výsledkov, ako aj plán na tento školský rok, ktorý podrobne predstavil pán riaditeľ Mgr. Gajdoš. Materiály boli radou školy schválené po krátkej diskusii.

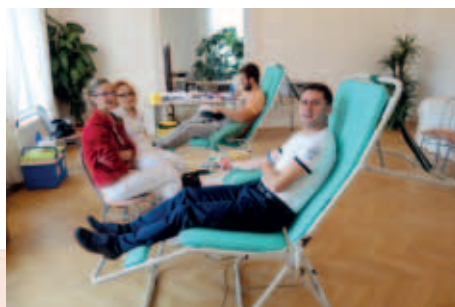
Barčianska kvapka pokračuje

MS SČK a starosta MČ Košice – Barca Vás už druhýkrát v tomto roku pozývali na odber krvi do priestorov miestneho úradu na Abovskej 32 – na poschodí v zasadačke, ktorý sa uskutočnil v utorok 17. 10. 2017 v čase od 7,30 do 10,15 hod.

Zúčastnilo sa ho tentoraz 17 dobrovoľných darcov krvi, a to Lukácsova Marta, Brečková Lucia, Pavúková Jana, Gáborová Zuzana, Špirková Jana, Čabra Ivo, Balogh Pavol, Adamec Ján, Leško František, Baláž Samuel, Baláž Juraj, Balogh Peter, Varga Matúš, Melničák Jozef, Vihonský Jozef, Šimek Marek a Krištof František. Po odbere mali možnosť sa občerstviť a podeliť sa s dojmami z odberov.

Poďakovať sa chcem všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k zdárnemu darovaniu krvi, a to tak materiálnou i duchovnou podporou. Bližšie už foto.

Mária Balážová - za MS SČK

Barčiansky súčasník vo zväzkoch

Barčiansky súčasník, ktorý vychádza ako občasník miestnej samosprávy už od roku 1990 bol zviazaný do troch časových zväzkov, kde jedno paré je k dispozícii v miestnej knižnici Jána Bocatia v Barci a druhé je na miestnom úrade.

Takto pokope miestne noviny dávajú dostatočný prehľad o živote v našej mestskej časti.

Betlehemske svetlo

Tak ako po iné roky, aj v tomto roku bude k dispozícii „Betlehemske svetlo“ distribúciu ktorého zabezpečujú skauti. Vo farskom kostole bude k dispozícii na Štedrý deň, t.j. v nedeľu 24.12., kedy si ho môžete vziať do svojich domácností.

Beseda so spisovateľkou

28. septembra o 16.30 hod. sa začala miestnosť na prvom poschodí barčianskeho kaštieľa zaplniť čitateľmi, ktorí netrpezlivo očakávali spisovateľku historických románov Janku Pronskú. Spisovateľka prišla na besedu usmiata a vo výbornej nálade. Bolo zrejmé, že sa na svojich čitateľov teší. Postupne počas rozhovoru opisovala okolnosti, počas ktorých jej knihy vznikali. Priestor dostali aj čitateľa, ktorí chceli autorke položiť pár otázok. Beseda bola spojená s predajom kníh a autogramiádou. Janke Pronskej ďakujeme, že prišla medzi nás a prajeme jej, aby vydala ešte veľa kníh, ktoré by potešili našich čitateľov. Najnovšia kniha Janky Pronskej, ktorá vyšla v novembri, má názov Kumánska princezná a možno bude dobrým tipom na darček pod vianočný stromček.

Mgr. Miriam Takáčová

Barčianske sanatórium, jediné svojho druhu na Slovensku, jubiluje

Jednou z významných vzdelávacích inštitúcií v Barci je liečebno-výchovné sanatórium. Jeho poslanie spočíva v psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti, a tiež vo výchove a vzdelávaní detí s vývinovými poruchami učenia či poruchami správania. Jeho vznik je spojený s rokom 1992. V októbri tohto roku si pripomína štvrtoročie svojho fungovania. Pridanou hodnotou sanatória je vysokohumánný prístup personálu, ktorý pomohol stovkám detí lepšie zvládať základné školské povinnosti a plnohodnotne sa začleniť do reálneho života. Prinášame rozhovor o jeho začiatkoch s jeho zakladateľkou a prvou riaditeľkou liečebnou pedagogičkou Mgr. Annou Kalavskou.

Do Košíc ste prišli s obdivuhodnou myšlienkou, zriadiť pre žiakov s poruchami učenia a správania sanatórium. Projektovali ste ho aj pre žiakov II. stupňa základných škôl, čím sa stalo jediným svojho druhu na Slovensku. Čo bolo pre vás prvotným podnetom na jeho založenie? A prečo práve v metropole východu?

Prišla som do Košíc v roku 1991 po šesťnásťročnom pôsobení v Ústave s výchovno-liečebným režimom Ľubochná – dolina. Mojou úlohou bolo zriadiť a uviesť do života v spolupráci so Školskou správou Košice II obdobné internátne zariadenie s celoročnou prevádzkou a komplexne organizovanou základnou školou. Na Slovensku dovtedy jestvovali iba dve zariadenia, a to pre deti mladšieho školského veku v Nitre – Kyneku a Ľubochní – doline, na východe republiky takéto sanatórium chýbalo, pričom absencia zariadenia pre problémové deti bola citeľná dlhodobou.

S akými problémami, či materiálными, priestorovými, organizačnými, alebo personálnymi, ste si museli poradiť?

Treba povedať, že samotnému barčianskemu sanatóriu predchádzalo medziobdobie, ktoré sa viaže k Reedukačnému centru na Hornom Bankove. Prvopočiatky sanatória mali podobu oddelenia s výchovno-liečebným režimom. Už v septembri 1991 sme prijali prvých 30 detí

mladšieho a stredného školského veku z Košíc a blízkeho okolia. Až keď bol koncom roku 1990 v dôsledku rôznych káz zrušený výchovný ústav pre mládež, o ktorom barčianski pamätníci vedia svoje, mohli sme uvažovať o presťahovaní sa z Bankova do Barce. Po najnutnejších stavebných úpravách v spomínanom výchovnom ústave, ktoré trvali od mája do septembra 1992, sme našli trvalý domov v Barci. Významnú pomoc som našla u vedúcej oddelenia špeciálneho školstva vtedajšieho Ministerstva školstva, mládeže a športu SR PhDr. R. Erdélyiovej, ktorá poskytla odbornú garanciu celému projektu, ale aj u vtedajšieho riaditeľa Školskej správy Košice II PhDr. M. Ondru. Cenným prínosom boli rady prof. PhDr. M. Zelinu, DrSc., ale aj nadšenie pracovného tímu, čo stál pri zrode sanatória a ktorého členovia odviekli v prospech detí s narušeným psychosociálnym vývinom priekopnícku prácu, či to boli PaedDr. A. Proseková, Mgr. Š. Valentovič, Mgr. J. Rusnáková, alebo MUDr. T. Rosenbergerová, PhDr. Elena a Viera Nevrlé, ale aj dnes už nebohý PhDr. P. Figula, ktorý mal ako psychológ pomerne výrazný vplyv na profilovaní LVS.

V polovici 90. rokov sanatórium nadobudlo právnu subjektivitu, zvýšila sa kapacita zariadenia takmer na 100 detí, presadzovali ste kvalifikovanosť predovšetkým pedagogických zamestnancov...

Povestné detské choroby neobišli ani nás. Nebolo ľahké získať kvalifikovaných špeciálnych pedagógov pre prácu so žiakmi v triede, čo v istej miere vyplývalo z kontextu doby. Zlepšenie nastalo otvorením rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky pre psychosociálne narušených na Pedagogickej fakulte PU v Prešove. Na druhej strane, dobre sa nám darilo v individuálnej špeciálnopedagogickej práci so žiakmi. Už v polovici 90. rokov sme aplikovali komplexný psychologický a špeciálnopedagogický prístup k nášmu klientovi formou individuálnych výchovno-vzdelávacích programov, ktorý je dnes na Slovensku už samozrejmosťou, zaviedli sme kazuistické semináre, alebo napríklad dodnes používaný

hodnotiaci systém správania klientov na báze kladného podmieňovania.

Kam vlastne siaha história sanatória? Kde vôbec sa zrodila myšlienka zakladať takéto špeciálnopedagogické zariadenia a prečo?

Na Slovensku bol ich iniciátorom prezieravý a svetaznalý patopsychológ doc. PhDr. M. Bažány, CSc. Pred polstoročím, roku 1967, stál pri zrode prvého Liečebno-výchovného sanatória v Ľubochní – doline. Ako model mu poslužil prístup k hyperaktívnym a emocionálne narušeným deťom v Anglicku. Tie boli dočasne vyňaté z prostredia pôvodnej rodiny a vzdelávacej inštitúcie, kde ich problémy vznikali. Cieľom týchto edukačných opatrení bolo dosiahnuť kladné zmeny v ich správaní a zlepšenie celkového stavu. Podobný prístup bol aplikovaný aj u nás, čo bolo v minulom režime vnímané ako nóvum. Je zaujímavé, že v Čechách sa nepodarilo zriadiť obdobné sanatória, hoci odborná obec sa o to veľmi usilovala za výdatnej pomoci slovenských kolegov.

Barčianske sanatórium jubiluje. V súčasnosti už nie ste v aktívnom pracovnom pomere. Bývate tu v Barci, máte možnosť bilancovať, hodnotiť svoje niekdajšie pôsobenie. Aký je váš spätný pohľad?

Na svojom pôsobisku som počas vyše dvoch desaťročí stretla veľa oduševnených, láskavých, múdrych, slobodne zmýšľajúcich a tvorivých ľudí, bez ktorých by moje krédo i zámery ostali v rovine prázdnych slov. Moja predstava o vzniku a existencii sanatória pre hendikepované deti s plnoorganizovanou ZŠ sa naplnila. Barčianske sanatórium sa stalo relevantnou súčasťou nášho školského systému. Mám radosť z tvorivej práce svojich nástupcov. Želám im, aby vytrvali vo svojom poslaní a stali sa pokračovateľmi kréda, ktorým som sa riadila celý život: Všetko v prospech dieťaťa.

Ďakujem za rozhovor.

Zhovárал sa PaedDr. Tibor Kočík
Snímky – autor a Ing. Ján Bóna

Ocenenie KSK

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja u d e l i o Cenu Košického samosprávneho kraja za významný prínos v liečbe pacientov s ochoreniami centrálného a periférneho nervového systému a jeho podporných štruktúr, za odbornú vedeckú publikačnú činnosť a prípravu študentov na ich budúce povolanie doc. MUDr. Miroslavovi Gajdošovi, CSc., MPH, prednostovi Neurochirurgickej kliniky LF UPJŠ v Košiciach.

Miroslav Gajdoš sa narodil v Košiciach. Po ukončení vysokoškolského štúdia na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach a zložení atestácií z chirurgie I. stupňa a neurochirurgie pôsobí od roku 2004 ako prednosta Neurochirurgickej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Je autorom a spoluautorom 81 vedeckých publikácií, 14 odborných prác, 102 prednášok, dvoch vysokoškolských učebníc a štyroch učebných textov. Práce sú citované v 68 vedeckých publikáciách, z toho 35 citácií v zahraničných publikáciách je registrovaných v citačných indexoch Web of Science a v databáze SCOPUS (najväčšej multidisciplinárnej bibliografickej

kej databáze vedeckej literatúry a kvalitných webových zdrojov).

Počas svojho pôsobenia bol vedúcim riešiteľského kolektívu inštitucionálnej výskumnej úlohy: Operácie a reoperácie driekových medzistavcových platničiek (1996-1998) a členom riešiteľského kolektívu inštitucionálnej výskumnej úlohy: Mozgové metastázy (1996-1998).

Z jeho ďalšej odbornej vedeckej činnosti je potrebné spomenúť, že bol členom riešiteľského kolektívu projektu zo štruktúrálnej tvorby Európskej únie Neurobiologického ústavu Slovenskej akadémie vied v Košiciach Tvorba a vývoj diagnostického postupu pri liečbe traumou poškodennej miechy.

Doc. MUDr. Miroslav Gajdoš, CSc., MPH bol školiteľom piatich študentov

doktorandského štúdia, ktorí úspešne ukončili štúdium PhD. a v príprave sú dvaja študenti. Taktiež zastával funkciu garanta špecializačného študijného programu v špecializačnom odbore „neurochirurgia“ pre zdravotnícke povolanie lekárov.

Zuzka Bobříkova,
foto archív KSK

Beseda s Jozefom Plachým

našu základnú školu. Dodnes si rád spomína na svoju triednu pani učiteľku Blanárovu.

Vtipne si zaspomínal na svoje bežecké začiatky, keď musel rýchlo utekať domov pre zabudnuté veci a ešte rýchlejšie sa vrátiť späť do školy. Svoju a aj našu školu úspešne reprezentoval v basketbale, futbale i v stolnom tenise. Naši žiaci boli zvedaví na jeho prvé bežecké tréningy.

Pán Plachý si zaspomínal na bežeckú dráhu pri škole, na ktorej v 16-tich rokoch začal trénovať. V závere besedy poradil žiakom ako byť čo najlepši.

Po tomto stretnutí naši žiaci odbehli v parku symbolické kolo a ním odštartovali deň plný športových súťaží.

Krajská výstava zvierat

Slovenský zväz chovateľov ZO č. 1 Košice – mesto, Pri pošte uskutočnil v dňoch 21. – 22. októbra 2017 krajskú výstavu zvierat vo výstavnom areáli Košice – Barca, ulica Pri pošte 2. Výstavu otvoril tajomník organizácie pán Pavol Varga, ktorý všetkých privítal na VII. Regionálnej výstave v Košiciach, ďalej privítal všetkých hostí, poďakoval organizátorom i sponzorom. V rámci otvorenia vystúpil aj predseda ZO František Vasil a starosta mestskej časti Košice – Barca, ktorý privítal všetkých v mene svojom i v mene pána primátora Rašiu.

Potom pán Varga priblížil výstavu v číslach :
– Bolo vystavených 1093 zvierat, z toho hovubov 500, hydiny 228, králikov 189 a exotické vtáctvo 174 a propagačne ovce 2 ks.

– V tomto roku vystavuje 147 vystavovateľov, z toho 30 zahraničných.

– Udelených bolo 58 cien, z toho 36 čestných cien a šampiónov v počte 21 a 1 cena pri príležitosti 19. Ročníka Imricha Molčana pre expozíciu Košického kotmeliaka modrého sedláteho.

– Vyhodnotená bola aj súťaž pretekov vysokoletúňov – udelené boli 2 ceny a putovný pohár memoriálu Frenáka za rok 2017.

Medzi účastníkmi výstavy boli chovatelia

z Maďarska, Poľska a Česka, ako aj vystavovatelia z okolitých ZO Geča, Veľká Ida, Šaca i z ostatných častí Slovenska, ktorí výraznou mierou prispeli k vysokej úrovni výstavy.

Odovzdávanie cien VII. Regionálnej výstavy v Košiciach v nedeľu o 14,00 hod. vykonal predseda ZO František Vasil, starosta mestskej časti Košice - Barca František Krištof a predseda OV Košice – mesto p. Boris Bocka.

Pán Karabaš, predseda klubu Košických kotmeliakov vyhodnotil a odovzdal ceny v rámci klubového vyhodnotenia.

Už tradične v piatok mali možnosť navštíviť výstavu deti z materskej školy v Košiciach – Barci.

Aj touto cestou ďakujeme organizátorom za úspešne zvládnutú regionálnu výstavu.

F.K.

Na zamyslenie do nového roku

1. Prijímaj sám seba! Spoznávaj seba, svoje prednosti i slabosti. Vybuduj si k sebe úctu, ale neber sa veľmi vážne.

2. Hovor o tom! Hovor o tom, čo ťa trápi a z čoho máš obavy. Ale podel sa aj o svoju radosť.

3. Buď aktívny! Život sa stále mení. Vždy je za čím ísť. Stanovuj si nové ciele (hoci aj malé) a choď za nimi.

4. Uč sa nové veci! Vždy je niečo, čo sa dá učiť. A aj keď sa ti niečo nepodarí, vždy si môžeš povedať „aspoň som to skúsil“.

5. Stretávej sa s priateľmi ! Buď otvorený vzťahom. Sympatie a priateľstvo sú zdrojom radosti v živote.

6. Rob niečo tvorivé! Každý z nás môže byť tvorca. Neboj sa žiadnej kritiky, dôležité je to, čo pri tvorbe zažiješ a ako sa pri tom cítiš.

7. Zapoj sa a pomáhaj! Zaujímaj sa o to, čo sa deje okolo teba. Snaž sa pomáhať tam, kde je to potrebné a kde sa to dá.

8. Neváhaj požiadať o pomoc! Ak cítiš, že tvoje bremeno je príťažké, požiadaj o pomoc.

9. Oddychuj a uvoľni sa! Uč sa oddychovať a hľadaj veci a činnosti, ktoré prinášajú radosť a relax.

10. Zdolávaj prekážky! Každá životná prekážka je novou príležitosťou na rast a zmenu.

11. Neboj sa snívaj! Vytváraj si sny, pomôžu ti definovať to, k čomu sa chceš priblížiť.

12. Ži tu a teraz! Minulosť je mŕtva a budúcnosť ešte len vytváraš. Jediná realita je práve teraz.

Miestna samospráva Barce Vám opäť ponúka kalendár, ktorý sa priamo viaže k súčasnosti, resp. so zameraním na fotografie z nášho Barčianskeho parku. Kalendár na rok 2018 je zameraný na niektoré scenérie Barčianskeho parku.

Barčiansky kalendár

Idete už o štrnástom vydaní kalendára s tematikou Barce, ktoré má za cieľ doniesť do povedomia heraldické symboly Barce i predstaviť bližšie Barcu každý rok z trochu iného pohľadu.

V kalendári „BARCA 2018“ sú použité fotografické zábery autora Františka Krištofa.

Veríme, že Vás aj tento kalendár zaujme.

Starí rodičia v materskej škole

Dňa 25.10.2017 privítali deti našej materskej školy starých rodičov pri príležitosti ich sviatku „Mesiac úcty k starším“. Deti v triede „Stonožka“ a „Motýlinky“ si pripravili literárne pásmo, ktorým sa chceli poďakovať starým rodičom za ich lásku a trpezlivosť. Deti z tried „Slimáček“ a „Lienka“, tiež ukázali starým rodičom ich šikovnosť a zároveň si spoločne prelistovali, prečítali rozpráv-

kové knihy a spoločne sa zahrali s množstvom hračiek, ktoré majú v materskej škole k dispozícii. Starí rodičia deti odmenili sladkými maškarami.

Veríme, že toto spoločne strávené popoludnie odštartovalo novú, peknú tradíciu, stretávanie sa dvoch generácií.

Bc. Miriam Kantorová- riaditeľka MŠ

■ Nezabúdajme pravidelne udržiavať čisté chodníky od snehu, vyplýva to zo všeobecne záväzného nariadenia o čistote.

■ Každý sa ma starať o verejné prístupstvo pri svojej nehnuteľnosti, je to zvykový zákon ešte z čias Márie Terézie

■ Nesnažte sa hádzať sneh na komunikáciu, radšej ho presuňte do záhradky, či predzáhradky. Pri pluhovaní cesty totiž sa sneh vráti naspäť na chodník, ak je ho veľa.

■ Uvedomujte si, že tento traktor s radlicou musí prejsť po komunikácií, a to i v noci!

Ak príde zima, mráz, sneh...

■ Rovnako traktor s posypovým materiálom nemôže sypať ak parkujete na ulici!

■ Počas zasneženej zimy neparkujte na komunikáciách, hlavne na úzkych uliciach, resp. obojstranne.

■ Parkujte radšej vo dvore, aby mohol bezpečne prejsť pluh zimnej údržby a aby ste sa vyhli poškodeniu svojho auta, v prípade zablokovania dopravy možnej pokuty od polície.

■ Zimná údržba neznamená vyčistenie komunikácie a chodníkov od snehu ale ide o zabezpečenie zjazdovosti v rámci zimných podmienok.

■ V žiadnom prípade nechodte na ľadovú plochu jazierka a ani nikomu to nedovoľte. Je to nebezpečné!

■ Počas zimy bude jazierko miestom pre vodné vtáctvo a udržiavané v polozamrznutom stave, t.j.s otvorenou vodnou plochou.

■ Pri jazde automobilom zvýšte opatrnosť na kopcoch a v zákrutách, držte sa krajnice

■ Venujte zvýšenú pozornosť pri pohybe na zasnežených, či šmyklavých chodníkoch!

Výsledky volieb do KSK v Barci

	okrsok č.1	okrsok č.2	okrsok č.3	okrsok č.4	Barca spolu	Celkom
Počet zapísaných voličov	896	959	966	170	2991	
Počet voličov - odovzdané obálky	316	367	304	65	1052	
Platné hlasy do zastupiteľstva	309	349	293	57	1008	
Platné hlasy na predsedu	312	359	301	59	1031	
Robert Bačinský	14	17	5	2	38	4 903
Jozef Bobík Ing.	3	1	0	2	6	1 222
Rudolf Botka Ing.	0	0	0	0	0	564
Jozef Červeňák, PhD.	0	1	0	0	1	1 049
Jaroslav Džunko, RNDR., Ing.	2	3	4	1	10	1 021
Karol Pataky, Ing.	2	6	10	3	21	14 843
Oliver Petřík, Ing.	6	0	3	0	9	1 730
Richard Raši, MUDr., PhD., MPH	96	124	100	47	367	58 724
Lukáš Sisák	1	1	0	0	2	1 169
Vladislav Stanko	2	1	0	0	3	753
Ján Struk	0	1	0	0	1	406
Štefan Surmánek, PhD., CSc.,	8	8	7	0	23	7 375
Adam Šepetka, Ing.	3	3	1	0	7	655
Jarmila Tkáčová, JUD., Ing.,	6	9	5	0	20	3 638
Rastislav Trnka, Ing.	169	184	166	4	523	59 599

vybraní poslanci za obvod IV.

3 Martin Boltžár, MVDr., PhD.,	54	68	54	7	183	2 689
16 Jaroslav Hlinka, JUDr.,	43	45	55	3	146	3 110
22 Lenka Kovačevičová	41	48	39	17	145	3 692
24 František Krištof /Barca	172	174	177	23	546	2 231
25 Renáta Lenártová, MUDr., PhD.,	64	70	62	20	216	2 788
29 Vladimír Saxa	68	68	60	9	205	3 369
31 Róbert Schwarz, PhD.	39	57	27	2	125	2 769
36 Ondrej Vilner, PaedDr., /Barca	53	17	76	1	147	494

Zdravotnícke okienko

Mozgové príhody?

Rozhodujúci je čas. Cievná mozgová príhoda postihne ročne až 17-tisíc ľudí. Napriek dostupnej liečbe je v akútnom štádiu zachytených len 11 % z nich. Slováci totiž nepoznajú príznaky mozgovej mŕtvice a lekársku pomoc vyhľadávajú neskoro. Pri cievnej mozgovej príhode rozhoduje prítomnosť času. Čím skôr sa obnoví prietok krvi v postihnutej cieve, tým je väčšia šanca, že dôjde k obnove postihnutej funkcie mozgu.

Limit pre podanie akútnej liečby je 4 a pol hodiny a mechanické odstránenie krvnej zrazeniny je možné do 8 hodín od prvých príznakov. Čím skôr sa zavolá pomoc, tým sú lepšie šance na plnohodnotný život. S cieľom zvýšiť povedomie verejnosti o cievnych mozgových príhodách sa začína na Slovensku kampaň Čas je mozog.

Čo je mŕtvica?

Cievná mozgová príhoda (mozgová mŕtvica, porážka či iktus) je závažné ochorenie, pri ktorom dochádza k poškodeniu mozgového tkaniva nedokrvnením alebo krvácaním do mozgu. Mozog je nesmierne energeticky náročný orgán. Bez krvi, a teda bez kyslíka vydrží mozgové bunky, neuróny, len asi 5 minút, potom začínajú odumierať. Vo svete je treťou najčastejšou príčinou úmrtia. Žiaľ, aj na Slovensku postihuje ľudí vo veku od 20 - 44 rokov. Na toto ochorenie zomiera dvakrát viac ľudí ako na infarkt.

Každá dvanásť žena a každý jedenásty muž tohto ochoreniu podľahnú. V prepočte každý desiaty Slovak zomrie na cievnu mozgovú príhodu. Zároveň je to najviac invalidizujúce ochorenie, ktoré pripúta na lôžko až tretinu pacientov, ktorí potrebujú po zvyšok života opatrovateľskú starostlivosť.

Ako vzniká?

Podľa príčiny rozlišujeme mŕtvicu ischemickú a krváčovú (hemoragickú).

■ Ischemická, ktorá tvorí viac ako 80% prípadov, vzniká v dôsledku upchatia mozgovej cievy zrazeninou, čím sa zastaví prívod krvi do mozgu. Bunky začínajú odumierať, už po prvých 5 minútach od upchatia cievy.

■ Hemoragická mŕtvica je síce menej častá, zato však nebezpečnejšia pre život. Pôvodom je prasknutie mozgovej cievy (najčastejšie z dôvodu vysokého tlaku), čo vedie ku krvácaniu do mozgu a mechanickému poškodeniu okolitých štruktúr. Stupeň poškodenia býva aj po liečbe často väčší ako pri ischemickej mozgovej príhode.

■ Malá mŕtvica (transitná ischemická ataka - TIA), má podobné príznaky ako ischemická, ide však len o prechodný stav, ktorý väčšinou odznie počas niekoľkých minút. Krvná zrazenina totiž cievu upchá len na kratší čas ako 5 minút. Aj tak by sme mali spozorovať, väčšinou totiž predchádza o dni, týždeň alebo mesiace cievnu mozgovú príhodu v plnej sile

Ako ju rozpoznať?

K rozpoznaní mŕtvice nám pomôže tento jednoduchý test, ktorý preveruje jej 3 najčastejšie príznaky

■ Ak máte pocit, že s dotyčným človekom nie je nič v poriadku, vyzvite ho, aby vyceril zuby alebo sa usmial. Ak sa jedna strana nehybe a tvár sa zdá byť asymetrická, jedna strana ústneho kútika je poklesnutá zavolajte okamžite 155!

■ Vyzvite osobu s podozrivými príznakmi, aby zdvihla obidve ruky pred seba dlaňami dole (do 90 - stupňového uhla, ak sedí alebo stojí, alebo do 45 - stupňového uhla, ak leží).

Ak jedna končatina poklesne (aj keď len o niekoľko cm), volajte 155!

■ Dávajte osobe s podozrivými príznakmi otázky a nechajte ju pomenovávať predmety v okolí. Sledujte, či je reč zreteľná, zrozumiteľná, plynulá, či

vám dotýčným rozumie a používa správne slová. Ak nie volajte 155!

Sanitku by sme mali volať aj v prípade, keď sa objaví len jeden z troch základných príznakov. Okrem týchto sa môžu prejaviť aj mnohé iné: napríklad brnenie alebo necitlivosť jednej ruky, slabosť a trpnutie končatín na jednej strane tela, ochrnuté končatiny, problémy so zrakom alebo inými zmyslami, stuhnutie šije - pacient nedokáže položiť bradu na hrud' a zároveň je pre neho tento pohyb veľmi bolestivý, závraty a vracanie, malátnosť či slabosť, náhla úporná bolesť hlavy bez zjavnej príčiny.

Prvá pomoc

Ak máte podozrenie, že postihnutý má mŕtvicu, vašim cieľom musí byť dostať ho čo najskôr ku odborníkovi. Volajte okamžite 155, kde vám prípadne pomôžu aj s ďalším postupom. Ak je postihnutý pri vedomí, položte ho poľožičky na chrbát s mierne podloženou hlavou a vystretými nohami. Ak je v bezvedomí, ale má tep a dýcha, uložte ho do stabilizovanej polohy. V žiadnom prípade nepodávajte lieky.

Ak postihnutého nič neboli a príznaky začnú ustupovať, nepodceňujte situáciu a aj tak volajte 155!

Vždy, keď sa rozhodujeme, či postihnutého s mŕtvicou odviezť do nemocnice, alebo volať 155, volíme prívolanie rýchlej záchrannej služby! Tá na miesto dorazí za niekoľko minút a lekár potom na základe rýchleho vyšetrenia rozhodne, do ktorého centra bude pacient prevezený a medzitým mu poskytujú prvú pomoc. Vyberá pritom z pracovísk, kde majú potrebné prístroje a skúsených odborníkov.

Len tak sa pacient dostane včas k správnejmu odborníkovi, ktorý bude môcť poskytnúť vhodnú liečbu a minimalizovať následky.

Na čo si dať pozor, pretože to predstavuje riziko

■ Vysoký tlak - o vysokom tlaku hovoríme vtedy, ak opakovane dosahujú hodnoty nad 140/90. Dá sa liečiť pomocou rôznych prípravkov, ktoré predpisuje lekár.

■ Cukrovka - poškodzuje krvné cievy v mozgu a srdci.

■ Fajčenie - zásadne ovplyvňuje kvalitu a prievit ciev a zdvojnásobuje riziko mozgovej príhody.

■ Porucha metabolizmu krvných tukov - vysoká hladina cholesterolu zvyšuje riziko mozgovej príhody. S vysokým cholesterolom je tiež spojená ateroskleróza (kôrmatenie ciev), ktorú spôsobuje ukladanie tukov a vápnika do stien ciev.

■ Obezita - ide ruka v ruku s cukrovkou a o vysokým krvným tlakom.

■ Porucha srdcového rytmu (fibrilácia) - ľudia, ktorým bije srdce nepravidelne, majú až päťnásobne vyššie riziko mozgovej príhody.

■ Hormonálna antikoncepcia - jej používanie zvyšuje riziko mŕtvice, zvlášť v kombinácii pokiaľ žena fajčí, má cukrovku, problémy s cholesterolom. V takomto prípade hrozí riziko aj mladým dievčatám.

Liečba a následná starostlivosť

Úspešnosť liečby vždy závisí od doby, za ktorú sa pacient dostane k odborníkovi. Pokiaľ uplynie približne do jednej hodiny od ohlásenia prvých príznakov, je tu dokonca 70% nádej na úplné zotavenie. Každá hodina navyše však môže znamenať ďalšie trvalé následky.

K liečbe ischemickej cievnej mozgovej príhody (spôsobenej upchatím cievy) sa dlhodobo používa tzv. trombolýza, pacientovi sa podá do žily liek na rozpustenie krvnej zrazeniny na spriechodnenie cievy. Tú vykonáva neurológ a je možné ju začať maximálne 4,5 hodiny od vzniku príznakov. Najnovšia metóda, mechanická trombektómia, dáva lekárom k dispozícii ešte pár hodín navyše. Trombektómii vykonáva intervenčný rádiológ.

Hemoragická mŕtvica, ktorú spôsobuje prasknutie mozgovej cievy a dochádza pri nej ku krvácaniu do mozgu, sa lieči buď podaním lieku na zrážanie krvi, alebo niekedy je nutné previesť operačný zákrok. To, že ide o najzávažnejšiu formu mozgovej príhody potvrdzuje aj fakt, že polovica ľudí s krváčovou mozgovou príhodou na jej následky v priebehu niekoľkých hodín umiera.

Následky cievnej mozgovej príhody sa líšia podľa toho, aká časť mozgu je zasiahnutá. Medzi najčastejšie patria rôzne ťažké ochrnutia končatín a porucha reči, výnimkou nie je ani poškodenie zraku alebo iného zmyslu.

Rehabilitácia by mala byť začatá už pár hodín po mozgovej príhode. Rehabilitačný plán sa zostavuje individuálne, podľa funkčného hodnotenia motoriky, psychiky, zmyslových funkcií alebo schopnosti dorozumieť sa. Na samotnej terapii sa často podieľa hneď niekoľko odborníkov - najčastejšie fyzioterapeut, logopéd a psychológ, ktorý pomáha pacientovi vyrovať sa s novým hendikepom.

Zotavenie z cievnej mozgovej príhody môže nastať v priebehu niekoľkých týždňov, častejšie vyžaduje aj niekoľko mesiacov a u väčšiny ide o proces na celý život. Niektorí sú schopní sa vrátiť do normálneho života, mnohí sa dokonca vrátia aj do práce, zatiaľ čo iní môžu byť odkázaní na nepretržitú starostlivosť svojho okolia. Ľudia, ktorí po mozgovej príhode zostávajú s hendikepom, často nevedia, na koho sa obrátiť a ako novú situáciu riešiť. V našom prostredí však funguje množstvo neziskových organizácií, ktoré sú pripravené pomôcť. Ak máte vo svojom okolí niekoho, kto prekonal cievnu mozgovú príhodu, skúste vyhľadať organizáciu, ktorá sa zaoberá dotýčným problémom a nebojte sa ju osloviť.

Spracovala: Monika Sedláková

CK Trinity v spolupráci s Nezávislými Kresťanskými Odbormi Slovenska a Rímskokatolíckou farnosťou Košice – Barca

Vás pozývajú na Púť do Izraela – Svätej Zeme – odlet z Košíc

Termín zájazdu: **24. 2. – 3. 3. 2018** | Cena: 690,00 €
Sprievodca zájazdu je zároveň kňazom.

Program zájazdu:

1. deň: Odlet z Košíc do Tel Avivu v obedňajších hodinách, po prilete prehliadka Jaffy, pokračovanie v ceste do Betlehema, ubytovanie v hoteli, večera a nocľah.
2. deň: Po raňajkách celodenná prehliadka Bethlehem: Pole pastierov, Bazilika narodenia Pána, popoludní návšteva Hebronu, večera a nocľah.
3. deň: Po raňajkách prehliadka Jeruzalema: Krížová cesta, Bazilika božieho hrobu, Múr nárekov, Hora Sion: Večeradlo, hrob Dávida, bazilika Usnutia Panny Márie, večera, nocľah.
4. deň: Po raňajkách Betánia, prechod údolím Wadi Qelt do Jericha, miesto krstu – obnova krstných sľubov, kúpanie sa v Mŕtvom mori, večera a nocľah.
5. deň: Po raňajkách presun autobusom do Jeruzalema, prehliadka Olivovej hory, Getsemanská záhrada, popoludní Ein Karem, prehliadka Kostola sv. Jána Krstiteľa, Cestou späť návšteva diamantového centra v Jeruzaleme, večera v tradičnej beduinskej reštaurácii, nocľah.
6. deň: Po raňajkách presun autobusom do okolia Genezaretského jazera, Tabgha, Kafarnaum, obed v reštaurácii pri jazere - ryba sv. Petra, po obede prehliadka hory Blahoslavenstiev, Banyas – národný park, večera a nocľah v Nazarete.
7. deň: Po raňajkách Hora Tábor, prehliadka Baziliky Zvestovania a Kostola sv. Jozefa v Nazarete, popoludní obnova manželských sľubov v Káne Galilejskej, návrat späť, večera, nocľah.
8. deň: Po raňajkách presun autobusom do Haify, prehliadka kostola Stella Maris, pokračovanie v ceste na letisko, odlet z Tel Avivu do Košíc v popoludňajších hodinách.

Pútnický program je spojený s každodennou svätou omšou.

Sprievodca zájazdu si vyhradzuje právo na zmenu programu!

Cena zahŕňa: letenka Košice - Tel Aviv – Košice, letiskový poplatok, palivový príplatok, klimatizovaný autobus v Izraeli, 7 x ubytovanie v 2 a 3 – lôžkových izbách s vlastným sociálnym zariadením v 3* hoteli, polpenzia formou švédskych stolov, odborný sprievodca.

Cena nezahŕňa: komplexné cestovné poistenie 16 EUR, obslužné + taxi na Horu Tábor + vstupy + audiosystém = 130 USD (platí sa u sprievodcu po prilete do Izraela).

Min. počet účastníkov: 30

CK TRINITY
Kováčska 28, 040 01 Košice
tel.: 055/7287 701
fax.: 055/7287 702
info@cktrinity.sk

NKOS
viceprezident NKOS Milan Tóth
Matičná 10, 040 17
tel.: 0903610321
nezavisl@stonline.sk

Výzva poslanca NR

Listom sa na miestny úrad, resp. starostu sa obrátil poslanec NR pán Martin Fecko, aby sme oboznámili našich občanov s nasledovnou výzvou.

Takže o čo vlastne ide ?

V kocke o tzv. náhradné užívanie poľnohospodárskych pozemkov t.j. že neužívate vlastný pozemok, ale cudzí, ktorý Vám bol odovzdaný pozemkovým úradom resp. odborom pozemkovým a lesným príslušného okresného úradu v období od roku 1991 do roku 2008. Riešilo sa to cez § 15 zákona 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách (slangovo sa to nazývalo vyčlenenie pozemku cez pätnástku). Takéto vyčleňovanie vyplynulo z veľkej rozdrobenosti pozemkov, ktoré vlastnili naši občania a neboli obrábania schopné ich podiely čo v jednotlivých parcelách mali. Pre názornosť priemerný gazda na Slovensku mal pôdu rozdrobenú v 15 až 36

pozemkoch pri celkovej výmere niekoľko málo ha poľnohospodárskej pôdy. Keďže po roku 1989 bol veľký dopyt po obrábaní pôdy, tak sa to riešilo náhradným užívaním s garanciou štátu. Tento § 15 bol v roku 2008 zrušený a preto je potrebné vydať nové rozhodnutie pre tých vlastníkov, ktorí užívajú takýto (cudzí) pozemok, pričom nemusia byť podnikatelia a chcú tento pozemok užívať aj naďalej. Je potrebné aby do 28.2.2018 sa takto dotknutí občania ohlásili a dali žiadosť na príslušný okresný úrad odbor pozemkový a lesný. Pracovníci odboru následne usmernia čo je potrebné doložiť ku žiadosti. Lesných pozemkov by sa to týkať nemalo, nakoľko tie sa odovzdávali len vlastníkom lesa a vo vlastníckych hraniciach príslušných parciel. No niekde sa môže aj to vyskytnúť, hlavne tam, kde boli porastené lesným porastom bývalé pasienky prípadne orná pôda a nikto druh pozemku

(kultúru) nezmenil. Podrobnosti si môžu občania naštudovať prípadne v zákone č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskej pôdy,... a konkrétne v § 12b a §24 c.

Tolko ku popisu informácie a pokiaľ je niečo nejasné, tak kontakt na mňa je 0908979510.

A teraz spomínaný odkaz:

Poslanec NR SR Martin Fecko člen výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie upozorňuje všetkých občanov, ktorý užívajú poľnohospodársku pôdu nie vlastnú, ale cudziu a mali to vyčlenené cez pozemkový úrad resp. pozemkový odbor okresného úradu s príslušným rozhodnutím a chcú túto pôdu aj naďalej užívať, aby v lehote do 28.2.2018 podali žiadosť na pozemkový a lesný odbor príslušného okresného úradu o vydanie nového rozhodnutia na tento pozemok. Pracovníci odboru upresnia aké doklady je potrebné doložiť podľa zákona č. 504/2003 Z.z.. Nepodaním žiadosti do daného termínu užívanie náhradného pozemku zaniká. Prosím, nezmeškajte to občania!

Kontrola úprav povodia

vodách s ohrozením ako obyvateľov mestskej časti, tak i komunikácie I/68 pri VSS a objekty areálu VSS. Tieto požiadavky som opakovane zaslal na povodie Bodrogu a Hornádu, riaditeľovi magistrátu mesta Košice, prednostovi OÚ Košice, riaditeľovi NDS Košice, civilnú ochranu... Následne sa uskutočnilo niekoľko pracovných

rokovaní na miestnom úrade. Posledné stretnutie v tomto roku všetkých zainteresovaných pri tejto činnosti sa uskutočnilo na Turnianskej ulici a v meandri potoka. Bolo konštatované, že požadované úpravy na spevnenie brehu boli vykonané, naplaveniny odstránené a most pri VSS vyčistený. Takže zase je do času pokoj.

Po februárových zrážkach v roku 2016 sme opakovanie ktoré narobili škody na brehoch Myslavského potoka, ako aj opakované naplaveniny pred a za mostným telesom pri VSS, ako aj vo vnútri mostného telesa tak, že pri kulminácii hladiny kde voda presahovala prietok mostného telesa požiadaval som o zaradenie do plánu údržby, a to

- vyčistenie Myslavského potoka pred a za mostom VSS
- vyčistenie zaneseného mostného telesa pri VSS
- opravu a spevnenie brehov v úseku medzi ulicou Ovocná a Turnianska
- vyčistenie toku od nahromadených konárov a nánosov

Zároveň boli zaslané fotografie dokumentujúce tento stav, ktorý pri neriešení môže narobiť škody na majetku a spôsobiť vybreženie Myslavského potoka pri ďalších jarých

Stromy odchádzajú

Tak ako ľudia, aj stromy, hlavne tie staršie dozrievajú, vysychajú, strácajú život vďaka rôznym hubovým chorobám a stávajú sa suchými a často i nebezpečnými pre okolie. Aj tohto roku sme museli niektoré suché, resp. poškodené stromy zrezať, resp. orezať. Orezané boli borovice na Turnianskej, ktoré ohrozovali príľahlé nehnuteľnosti, ale výrub bol nutný aj v parku. No mestská časť nerieši len výrub stromov s ohrozením okolia, ale zabezpečuje postupne

náhradnú výsadbu v nadväznosti na plán náhradnej výsadby, ktorú popri zdravotnej inventarizácii spracoval arborista Ing. Kolník a mestská časť spolu so Správou mestskej zelene zabezpečuje novú výsadbu. V uplynulých dňoch sú to dve lipy, dub letný, javor horský, ginko dvojlaločné a tis 20 ks. Dúfajme, že sa im bude dariť, nakoľko sú to stromy s patričným zemným balom.

Medzinárodný maratón mieru

Keňan Reuben Kerio sa stal víťazom hlavnej súťaže mužov na 94. ročníku Medzinárodného maratónu mieru (MMM) v Košiciach časom 2:08:12 h, ktorý je tretí najlepší víťazný v histórii podujatia a celkovo siedmy. Z víťazov boli rýchlejšie v cieľi len jeho krajan Lawrence Kimaiyo v roku 2012 (2:07:01) a Sammy Kosgei pred dvoma rokmi (2:07:07). Niekoľko desiatok ročníkov maratónu bolo spojené aj s Barcou, kedy cez ňu sa bežal maratón, ktorý mal obrátku v Seni. Posledné desaťročie sa beží v uliciach mesta. V tomto roku sa medzinárodného maratónu zúčastnil aj Barčan Dušan Pracko zabehol ako 641. s časom 1,49 23 a celkový čas 3,55 min. 11 sec. **BLAHOŽELÁME!** Je to pekný výkon, keď z 1943 registrovaných bežcov malo meraný čas v cieľi 1272 mužov a 212 žien.

